

CHỌN SỰ VIỆC, CHI TIẾT TIÊU BIỂU TRONG BÀI VĂN TỰ SỰ

A MỤC TIÊU CẦN ĐẠT: Giúp HS

- ✓ Biết chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu để viết bài văn tự sự.
- ✓ Có ý thức và thái độ tích cực phát hiện, ghi nhận những sự việc, chi tiết (tiêu biểu) xảy ra trong cuộc sống và trong các tác phẩm để viết 1 bài văn tự sự.

B TIẾN TRÌNH LÊN LỚP:

1 Ôn định, kiểm tra.

2 Bài mới.

I KHÁI NIỆM: Yêu cầu HS đọc mục I. Đưa ra câu hỏi để HS rút r khái niệm. Sự việc và chi tiết tiêu biểu trong văn tự sự là gì? Vai trò của sự việc và chi tiết tiêu biểu trong văn tự sự?	I KHÁI NIỆM: (Sgk/62) Trong VBTS, mỗi sự việc được diễn tả bằng 1 số các chi tiết. Sự việc và chi tiết tiêu biểu có vai trò quan trọng trong việc dẫn dắt câu chuyện, tô đậm đặc điểm tính cách nhân vật, tạo sự hấp dẫn, làm nổi bật ý nghĩa Vb. Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu là khâu quan trọng trong quá trình viết hoặc kể lại câu chuyện.
II CÁCH CHỌN SỰ VIỆC CHI TIẾT TIÊU BIỂU: 1 Xét ngữ liệu SGK/62	II CÁCH CHỌN SỰ VIỆC, CHI TIẾT TIÊU BIỂU: 1 Xét ngữ liệu SGK/62

<p>GV cho HS thảo luận và trả lời câu hỏi SGK</p> <p>Lưu ý: Ở những ngữ liệu người viết tự do tưởng tượng miễn là phù hợp với cốt truyện chính</p> <p>2 Kết luận :</p> <p>Câu hỏi 3 SGK/62</p>	<p>Ngữ liệu 1:</p> <p>Kể về công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước của cha ông.</p> <p>Chi tiết 1,2 là chi tiết tiêu biểu vì:</p> <p>Dẫn dắt câu chuyện liền mạch theo mối quan hệ móc xích, nhân quả</p> <p>Diễn tả được mối tình gắn bó giữa TT – TT → Tích cách nhân vật.</p> <p>Ngữ liệu 2:</p> <p>Có thể chọn thành các sự việc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Người con trai lão Hạc nghe kể về cái chết của người cha, đi viếng mộ cha, gửi lại ông giáo những di vật của cha.... <p>Kỷ niệm về con chó vàng.</p> <p>Kỷ niệm về người mẹ nghèo.</p> <p>Kỷ niệm về mối tình đầu với cô gái xóm bên.</p> <p>2 Kết luận:</p> <p>Cách chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong bài văn tự sự.</p> <p>Sự việc, chi tiết phải có vai trò dẫn dắt câu chuyện</p> <p>Sự việc, chi tiết phải góp phần khắc hoạ sâu sắc tính cách nhân vật.</p> <p>Sự việc, chi tiết phải “hiện thực hoá” chủ đề của VB.</p> <p>Sự việc, chi tiết phải bất ngờ, hấp dẫn.</p>
--	--

	III TỔNG KẾT: Ghi nhớ SGK/62
--	--

4 Củng cố:

GV yêu cầu HS đọc ghi nhớ SGK/62 và hướng dẫn HS làm bài tập 1,2 SGK/63 64

5 Dặn dò:

- ✓ Học bài cũ.
- ✓ Soạn bài chuẩn bị cho bài viết số 2 chú ý các dạng đề ở “ Bài viết số 2”

Tiết 20 + 21 Làm văn

VIẾT BÀI LÀM VĂN SỐ 2

A MỤC TIÊU CẦN ĐẠT: Giúp HS

- ✓ Hiểu sâu hơn về VB tự sự, nhất là những kiến thức về đề tài, cốt truyện, nhân vật, sự việc, chi tiết, ngôi kể, giọng kể.
- ✓ Viết được bài văn tự sự với những sự việc, chi tiết tiêu biểu kết hợp với các yếu tố miêu tả và biểu cảm.
- ✓ Bồi dưỡng ý thức và tình cảm lành mạnh, đúng đắn với con người và cuộc sống.

B TIẾN TRÌNH LÊN LỚP:

1 Ổn định, kiểm tra sĩ số.

2 Kiểm tra.

a Đề bài: Hãy tưởng tượng mình là nhân vật trong truyện, kể lại truyện “ ADV và MC _TT”

b Yêu cầu về nội dung:

HS phải làm nổi bật được câu chuyện theo ngôi kể, làm nổi bật tính cách của các nhân vật.

Mở bài: Giới thiệu được câu chuyện theo ngôi kể - nhân vật trong truyện.

Thân bài: Sắm được vai nhân vật trong truyện.

Cách kể: Kể trung thành với nhân vật trong truyện (Sáng tạo vai kể nhưng không làm thay đổi nội dung cốt truyện.)

Kết bài: Kết thúc câu chuyện theo ngôi kể

Có thể trình bày ý nghĩa của truyện bằng cách tự sự theo ngôi kể

c Yêu cầu về hình thức:

- ❖ Bài văn có bố cục cân đối, hài hoà
- ❖ Không sai lỗi chính tả, lỗi dùng từ.
- ❖ Dẫn dắt mạch lạc, lưu loát.
- ❖ Sử dụng 1 số phương thức tự sự (Kể chuyện) đã học kết hợp với các biện pháp nghệ thuật → trình bày trôi chảy.

d Gợi ý về nội dung, phương pháp:

Thể loại : Tự sự (Kể chuyện) theo vai kể

Phương pháp : Nhập vai vào cốt truyện.

3 Học sinh làm bài

Tiết 22 + 23 Đọc văn

TẤM CÁM

(Truyện cổ tích)

A MỤC TIÊU CẦN ĐẠT:Giúp HS

- ✓ Nắm được nội dung cốt truyện.
- ✓ Biện pháp nghệ thuật chính của truyện.
- ✓ Biết cách đọc và nắm được 1 số TCT thần kỳ qua đặc trưng thể loại
- ✓ Có được tình yêu đối với người lao động, củng cố niềm tin vào sự chiến thắng của cái thiện đối với cái ác, của chính nghĩa trong cuộc sống.

B TIẾN TRÌNH LÊN LỚP:

1 Ổn định, kiểm tra

2 Bài mới

<p>I GIỚI THIỆU CHUNG</p> <p>Yêu cầu HS đọc tiểu dẫn SGK và nêu vài nét khái quát về TCT thần kỳ</p> <p>II ĐỌC HIỂU VĂN BẢN:</p> <p>1 Diễn biến các sự kiện và những mâu thuẫn, mâu thuẫn của truyện:</p> <p>a+b Nhân vật Tấm và mẹ con Cám:</p> <p>Trong truyện nổi lên mâu thuẫn giữa 2 tuyến nhân vật. Đó là mâu thuẫn giữa những nhân vật nào? (Về hoàn cảnh, tính cách)</p> <p>c Diễn biến mâu thuẫn, xung đột:</p> <p>Em hãy phân tích mâu</p>	<p>I GIỚI THIỆU CHUNG:</p> <p>SGK /65</p> <p>II ĐỌC HIỂU VĂN BẢN:</p> <p>1 Diễn biến các sự việc và những mâu thuẫn xung đột của truyện.</p> <p>a Nhân vật Tấm:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Hoàn cảnh: mẹ mất sớm, ở với dì ghẻ sống khổ cực.✓ Tính cách: Siêng năng, chăm chỉ, thật thà, nhẫn nại. <p>b Mẹ con Cám:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Hoàn cảnh: Sống sung sướng.✓ Tính cách: Lười nhác, tham lam, độc ác. <p>c Diễn biến mâu thuẫn, xung đột.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Lừa Tấm để lấy giỏ tôm tép.✓ Lừa Tấm để giết bóng ăn thịt
---	--

thuần giữa Tấm và mẹ con Cám từ đầu đến cuối truyện? (Biểu hiện của những mâu thuẫn đó trong xã hội đó là gì?)

Câu hỏi 44 SGK/72

Em hãy rút ra ý nghĩa từ những mâu thuẫn đó?

2 Quá trình biến hoá của Tấm:

Yêu cầu HS lên bảng vẽ sơ đồ biến hoá?

Từ sơ đồ trên em hãy rút ra ý nghĩa?

Câu hỏi 3 SGK/72

- ✓ Lừa không cho Tấm không đi dự dạ hội.
- ✓ Tìm cách giết khi Tấm trở thành hoàng hậu.
- ✓ Giết cả những kiếp hồi sinh của Tấm. Xung đột lên đến đỉnh điểm → Mẹ con Cám bóc lột Tấm cả về thể xác lẫn tình thân, tiêu diệt Tấm đến cùng để đoạt lấy tất cả.

✚ Ý nghĩa :

Mẹ ghẻ	-	Con chồng	} ⇒ Mâu thuẫn, xung đột trong gia đình
Thiện	-	Ác	
Người bị áp bức	-	Kẻ áp bức	

→ Nêu lên vấn đề đấu tranh cho công bằng chính nghĩa.

2 Quá trình biến hoá của Tấm:

✚ Sơ đồ biến hoá của Tấm:

Hoàng hậu → Chim vàng anh → Cây xoan đào
→ Khung cửi → Cây thị (Quả thị) → hoàng hậu (Xinh đẹp hơn xưa)

✚ Ý nghĩa:

- ✓ Thể hiện sức sống mãnh liệt của Tấm, không lực lượng thù địch nào có thể tiêu diệt được.
- ✓ Con đường dẫn đến hạnh phúc của Tấm là xu hướng giải quyết mâu thuẫn xác định của Tấm.
- ✓ Chiến thắng của Tấm là chiến thắng của niềm mơ ước về một

<p>3 Đặc sắc nghệ thuật: Trong truyện có các yếu tố kỳ ảo như khung cửa dật, quả thị.... Theo em, tại sao tác giả dân gian lại dùng những yếu tố thần kỳ này? Em có nhận xét gì về miếng trầu mà Tấm đem ở cuối tr? Ban đầu bao giờ gặp khó khăn Tấm cũng cần sự giúp đỡ của Bụt nhưng khi Tấm hoá thân rồi thì không còn sự xuất hiện của Bụt nữa. Ý nghĩa của sự chuyển biến hiện tượng của nhân vật Tấm này?</p>	<p>cuộc sống công bằng, XH công bằng. ✓ Thể hiện triết lý nhân gian “ Ở hiền gặp lành”, “ Ác giả, ác báo”</p> <p>3 Đặc sắc nghệ thuật của truyện: a Các yếu tố kỳ ảo: Đều là những hình ảnh thân thương bình dị, quen thuộc trong cuộc sống dân dã, bình dị → tạo ấn tượng thẩm mỹ cho truyện → Tấm tự giành và giữ hạnh phúc cho mình. b Hình ảnh “ miếng trầu” Hình ảnh quen thuộc trong đời sống người Việt (Vhọc) gắn liền với cuộc sống hôn nhân, mang ý nghĩa giao duyên rất phù hợp trong sự hội ngộ giữa Tấm với nhà vua. c Sự chuyển biến hình tượng của nhân vật Tấm: Từ yếu đuối, thụ động → kiên quyết đấu tranh giành lấy sự sống và hạnh phúc cho chính mình.</p> <p>IV KẾT LUẬN: Ghi nhớ SGK/72</p>
---	--

4 Củng cố:

- ✓ Yêu cầu HS đọc lại phần ghi nhớ SGK/72
- ✓ Hướng dẫn HS phân luyện tập.

5 Dặn dò:

- ✓ Nắm được các ý chính đã học
- ✓ Soạn bài mới.

Tiết 24 Làm văn

MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM TRONG BÀI VĂN TỰ SỰ

A MỤC TIÊU CẦN ĐẠT: Giúp HS

- ✓ Hiểu được vai trò, tác dụng của các yếu tố miêu tả và biểu cảm trong bài văn tự sự
- ✓ Biết kết hợp sử dụng các yếu tố miêu tả và biểu cảm trong bài văn tự sự.

B TIẾN TRÌNH LÊN LỚP:

- 1 Ổn định, kiểm tra.
- 2 Bài mới

<p>I MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM TRONG VN TỰ SỰ:</p> <p>1 Khái niệm:</p> <p>GV gợi mở để HS nhớ lại những kiến thức đã học và trả lời câu hỏi:</p> <p>Thế nào là miêu tả?</p> <p>Thế nào là biểu cảm?</p>	<p>I MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM TRONG VB TSỰ :</p> <p>1 Khái niệm:</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Miêu tả là dùng ngôn ngữ hoặc phương tiện nghệ thuật khác làm cho người nghe (đọc, xem) có thể thấy được sự vật, hiện tượng, con người như đang hiện ra trước mắt.❖ Biểu cảm: Bộc lộ tình cảm, cảm xúc chủ quan của bản thân trước sự vật, hiện tượng con người trong đời sống một cách trực tiếp hay gián tiếp.
---	---

<p>2 Phân biệt</p> <p>Yêu cầu HS trả lời câu hỏi 2 SGK /73 → Nhận xét, chốt ý.</p> <p>3 Căn cứ:</p> <p>Trả lời câu hỏi 3 SGK/73 → Nhận xét, chốt ý.</p> <p>4 Văn bản:</p> <p>Yêu cầu HS đọc VB và trả lời câu hỏi 4 SGK → Nhận xét, sửa chữa.</p> <p>II QS, LT, TT ĐV VIỆC MT VÀ BC TRONG VĂN TSỰ:</p>	<p>2 Phân biệt: Căn cứ vào mục đích:</p>				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="597 247 976 310">Văn miêu tả, biểu cảm</th> <th data-bbox="976 247 1356 310">Văn tự sự</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="597 310 976 856"> <ul style="list-style-type: none"> • Miêu tả cho rõ, cho thực • Biểu cảm là bộc lộ chân thật cảm xúc của bản thân </td> <td data-bbox="976 310 1356 856"> <ul style="list-style-type: none"> • Miêu tả giúp người đọc(nghe) cảm nhận, hình dung ra sự vật và hiểu được chúng. • Biểu cảm: Bày tỏ tình cảm và khơi gợi sự đồng cảm. </td> </tr> </tbody> </table>	Văn miêu tả, biểu cảm	Văn tự sự	<ul style="list-style-type: none"> • Miêu tả cho rõ, cho thực • Biểu cảm là bộc lộ chân thật cảm xúc của bản thân 	<ul style="list-style-type: none"> • Miêu tả giúp người đọc(nghe) cảm nhận, hình dung ra sự vật và hiểu được chúng. • Biểu cảm: Bày tỏ tình cảm và khơi gợi sự đồng cảm.
Văn miêu tả, biểu cảm	Văn tự sự				
<ul style="list-style-type: none"> • Miêu tả cho rõ, cho thực • Biểu cảm là bộc lộ chân thật cảm xúc của bản thân 	<ul style="list-style-type: none"> • Miêu tả giúp người đọc(nghe) cảm nhận, hình dung ra sự vật và hiểu được chúng. • Biểu cảm: Bày tỏ tình cảm và khơi gợi sự đồng cảm. 				

<p>1 Khái niệm: Yêu cầu HS tìm từ thích hợp điền vào để hoàn thành khái niệm và tìm vd chứng minh → Nhận xét, củng cố.</p> <p>2 Vai trò: Yêu cầu HS trả lời câu hỏi 2,3 mục II SGK</p>	<p>a Liên tưởng: Từ sự việc, hiện tượng nào đó mà nghĩ đến sự việc, hiện tượng có liên quan VD: Chiến tranh → Chết chóc, phân ly</p> <p>b Quan sát: Xem xét để nhìn rõ, biết rõ sự việc hay hình tượng.</p> <p>c Tưởng tượng: Tạo ra trong tâm trí hình ảnh của cái không hề có trước mắt hoặc chưa hề gặp.</p> <p>2 Vai trò: Giúp cho việc miêu tả và biểu cảm trong văn tự sự chân thực hơn, cụ thể hơn, giàu chất thơ và không gây cảm giác khô khan.</p> <p>Các yếu tố có vai trò quan trọng để biểu cảm là:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Từ sự quan sát kỹ càng, tinh tế. ✚ Từ sự liên tưởng, hồi tưởng, tưởng tượng, hồi ức. ✚ Từ những sự vật, sự việc khách quan đã hoặc đang lay động trái tim người kể. <p>III TỔNG KẾT: Ghi nhớ SGK</p>
--	--

4 Củng cố:

- ✓ Yêu cầu HS đọc ghi nhớ SGK/76
- ✓ Hướng dẫn HS làm BT

5 Dặn dò:

- ✓ Nắm các ý chính của bài đã học, làm bài tập
- ✓ Soạn bài tiếp theo